

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda
Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Királyunk.

Király ő felsége mint a hivatalos lap közli, báró Búffy Dezső miniszterelnökhöz a következő kéziratot intézte:

„Kedves báró Búffy!

Ohajtván, hogy magyar székes fővárosomnak erre alkalmas terei oly kisebb méretű szobornművekkel láttassanak el, melyek midőn a várost díszítik, egyszersmind a múlt idők azon kiválóbb alakjainak emlékét örökítik meg, kik a nemzeti élet különböző téerein kitűntek, udvartartásom költségeinek terhére több évre terjedő beosztással megfelelő összegeket engedélyezek arra a célra, hogy a keresztény vallásért vértanúságot szenvedett Szent Gellért esanádi püspököt, a hitbuzgó Pázmány Péter esztergomi érseket, Boeska István és Bethlen Gábor erdélyi fejedelmeket, Hunyadi János és Zrínyi Miklós, a haza és a kereszténység hősbajnokait, gróf Pálffy János Magyarországának a trón védelmében nagy érdemeket szerzett főhadiparancsnokát, — a honfoglalás történetét író Béla király névtelen jegyzőjét, Werbőczy István Magyarország nagyhirű jogtudósát s annak népszerű laoszt Tinódy Sebestyént ábrázoló szobrok készíttessenek s megbízom önt ez elhatározásomnak végrehajtásával.

Kelt 1897 szeptember hó 25-én.

Ferencz József s. k.

Báró Bánffy s. k.

A nemzet halát ad a Mindenhatónak, hogy országunk kormányzását ily királyra bízta, ki

igazsággal és szeretettel tölti el a polgárok lelkét.

Európa népei áttekinthetik azon viszonyt, mely királyunk és köztünk van, tanulhatnak, és megjegyezhetik maguknak azt, hogy egy ország jövőjét a szeretet, a hűség mozdítja elő.

Mi hűséggel és szeretettel viseltetünk koronás királyunk iránt, e hűség és szeretet kapcsol össze minket, s lazulni nem fog soha, mert lángoló lelkesedéssel állunk királyunk mellé és büszkén valljuk őt magunkénak.

Beteljesedett nagy Széchenyink szava, Magyarország nem volt, hanem lesz.“

Fejedelmi pohárköszöntők.

Felséges apologiája a magyar nemzet európai és faji elhivatásának az a koronás beszéd, melyet oly ragyogó formában II. Vilmos német császár mondott el a budavári királyi kastély termeiben s melyet szó szerint közlünk, hogy e vármegye minden lakosa olvassa, élvezze és lelkesüljön hatásától.

Köszöntőt mondani felőlott a magyar király és szóltott ekképen:

A látogatás, melylyel Felséged szerencsételtetni kegyes volt, a legbensőbb örömmel tölti el szívemet és különös elégtételemmel szolgál, hogy Felségedet ez alkalommal magyar székes fővárosomban üdvözölhetem.

Felségedben a hű barátot és szövetséges társas köszöntöm fel, kitartó munkatársamat a béke nagy művében, melynek legjobb erőinket szentelni meg nem szűntünk. Teljesen meggyőződve amaz érzelmek azonoságáról, melyek bennünket magasztos törekvésben egyesítenek, Felséged egészségére emelem poharamat s kívánom: hogy Vilmos császár ő felségét az Isten étesse!

Es válaszolt erre a németek császára II. Vilmos a mint következők:

A legmélyebb hála érzelmeivel fogadom Felségednek oly szíves üdvözlését. Hála Felséged meghívásának, meglátoghattam e gyönyörű várost, a mely oly nagyszerűen fogadott, hogy valósággal elbűvölt.

Rokonszenves érdeklődéssel kísértük mi otthon a lovagias magyar nemzet történelmét, a melynek hazaszeretete közmondássá vált, a mely küzdelemmel teljes multjában életét és javát áldozni a keresztvédelmében soha sem habozott. Oly nevek, mint Zrínyi és Szigetvár, még ma is fennen dobog minden német ifjú szíve. Rokonszenves bámulattal kísértük az ezredéves születésnapot, melyet a hűséges magyar nemzet szeretett királya köré seregelve, meglepő pompával ünnevelt. Művészi érzékéről emlékművei tanuskodnak, míg a Vaskapu békóinak szétrepesztése a kereskedelemnek és forgalomnak nyitott meg új utakat és Magyarországot, mint egyenjogut illesztette be a nagy kulturnépek sorába.

De a mi magyarországi tartózkodásom alatt, különösen pedig budapesti fogadtatásom alkalmával a legmélyebb benyomást tette reám, ez az a lelkes odaadás, a melylyel a magyar Felséged magasztos személyén csügg. De nem csak itt, hanem Európaszerte s különösen saját népem körében ugyanaz a lelkesedés hevül Felségedért, a melyből, magam is bátor vagyok részemet kiveni, midőn fia módjára feltekintek Felségedre, mind atyai barátomra.

Népeink üdvére kötött szövetségünk, hála Felséged bölcsességének, erősen és felbonthatatlanul áll fenn és Európának már régóta megőrizte békéjét és megtogja őrizni továbbra is. A lelkes odaadás Felséged iránt, — arról bizonyos vagyok — még ma is úgy lángol Árpád fiainak szívében, mint akkor, midőn Felséged dicső őse felé azt kiáltották: Moriamur pro rege nostro!

Ez érzelmeket kifezésre juttatva, mindazt, a mit csak Felségedért érezhetünk, ama felkiáltásba foglal-

TÁRCA.

Id. Bukovay uram az egyetemen.

A „Gyulafehérvári Hirlap“ eredeti tárcája.

Írta: Tauber Cornél.

Egy valósággal megtörtént történet mesélek alább el, mely egy tisztelt gyulafehérvári polgárral történt meg Budapesten. Nevezzük a polgárt Idősebb Bukovaynak, a fiát meg Abszinnak, a „Borszem Jankó“ ismert alakja után...

Bukovay Abszi szörnyű rossz kedvében fotorászott néhány, csodálatos módon még megmaradt könyve közt. Kereste, hogy melyiket lehetne becsapni?

Nehéz volt a választás, mert az egész könyvtár sem ért sokat. Pedig hát a pénz kellett, mert a Muki örege megint kegyetlenkedett és nem használtak sem a vizsga, sem a szabó, cipész meg mosóné ezimen megkísérelt szivattyú-műveletek.

Kopogtattak.

A fiatalember összerendezte.

Pajtásai nem ceremóniáznak, ha hozzá jönnek és kopogtatni csak a hitelezők szoktak.

Gyors elhatározással az ajtóhoz sietett és bezárta, Aztán kiáltott:

— Tessék!

Valaki nyomkodta a kilincset,

— Ej, hát nyitódjék ki ez a kilincs, vagy micsoda!

— Hát be van zárva?

— Be bizony, vagy micsoda.

— Akkor aligha vannak itthon, különben tessék csüszgetni!

— Megbolondultál fiú, vagy micsoda! — kiáltott erre a künnálló.

Abszi úgy érezte magát, mintha egy hosszú farkú kandur ugrott volna ki a torkán. Egyszeriben elhagyták a tegnapi lumpolás utolsó benyomásai.

Felnyitotta az ajtót és bebocsátotta vendégét.

— Hozta Isten, kedves édes apám!

Az öreg megálott az ajtóban, jobbajával botjára támaszkodott, baljával kalapját fogta. Vizsga pillantásokkal mérte végig fiát.

— Mit komédiázol te velem be, vagy micsoda?

Muki zavartan ötlöthalt valamit.

— De édes atyám, hiszen...

— Hiszen?

A fiú arca hirtelen felderült.

— Lehetetlen volt bebocsátanom.

— Már miért?

— Azt hittem, hogy valamelyik ezimborán. Hja, tudja édes apám, nehéz ám őket lerázni a nyakamról, pedig tanu ni kell, rémitően sokat kell tanulnom!... Itt van a kollokválás, vizsgázás ideje!

— Hm, aztán most is tanultál, vagy micsoda?

— Természetesen. Még nyitva a könyvem.

— Úgy-e?

Az öreg véletlenül megrúzta az asztalon heverő könyvet.

— Te fiú, hiszen ez logaritmikus könyv, vagy micsoda. Hát ezt tanulod? Minek ez jogásznak?

Abszi nem jött zavarba. Tudta ugyan, hogy a könyv a bázisszöny fiaé; de azért merészen kivágta, hogy a logaritmikus könyv okvetlenül szükséges a váltóisme megértéséhez.

— No, én is fiskális volnék, vagy micsoda, — mormogta az öreg; de sohasem tanu tam ilyesimből váltójogot.

— Hja, sok változott azóta, hogy...

— De mindegy. Ma velem jössz, mi?

Abszi pillanat alatt felfogta, hogy lehetetlen lesz elfogadni a meghívást. Ha az öreggel megy, föl kellene vennie az új öltözetet, melyre csak két héttel azelőtt kapott pénzt, mely azonban el nem készült, s abból a pénzből nem is készült el soha.

Hösi szándék villant meg agyában.

— Edes apám, — szólt leverten, nem mehetek... lehetetlen...

— De mikor csak ma estig maradhatok itt!

— Nem szabad mulasztanom az egyetemen...

A tanárok mind ismernek, tudják a nevemet. Ha véletlenül katalagus olvasás volna?... El kell mennem.

— Hát olyan szorgalmas vagy?

— Muszáj. Hiánysos volna a jegyzetem; pedig arra nagy szükségem van.

— Ej, ej pedig szerettem volna veled elfecsegni. Abszi alig észrevehetően mosolygott.

— Jöjjön hát velem apám uram.

Az öreg meghökken.

— Micsoda?

— Miért ne jönné, mikor én mindennap eljárók. Legalább meglátja, hogy most milyen élet van az univerzitáson. A szünet alatt elbeszélgetünk.

Bukovay uram kissé habozott; de végre neki is megtetszett a gondolat.

— Hát menjünk.

Fia karjába fűzte karját és úgy lépdelt az ősi egyetem felé.

A fiú hősies elszántsággal ment be a kapun, követett néhány jogászt, kik előtte haladtak.

A szerencsétlen azt se tudta, hogy hol adnak elő azok a tanárok, a kiket ő hallgat, de hiszen céljára nézve az különbös volt.

Az emeletre érve, benyitott az első tere

juk össze, a mely minden magyar ajakáról utolsó lehetéig hangzik (magyarul):

Éljen a király!

A munkásvédelem ügye.

Az a rendkívüli érzék minden iránt, a mi a közgazdasági téren szükséges, helyénvaló és jó dolog, Baross Gábort a munkás védelem ügyében tettrendelkezéseiben sem hagyta el. Nagy miniszter így teremtette meg a nála megszokott gyorsasággal a munkást betegsegélyezés szervezetét minálunkis, legtöbb nyugot-európai állammal egyenlő színvonalra emelvén ezzel Magyarországot a szociális béke érdekében tett intézkedés tekintetében.

Az 1891. XIV. törvényezikk kötelező alapon állapította meg a munkás-betegsegélyezést. Minden munkaadó tartozik ipari vagy kereskedelmi alkalmazottjai valamelyeik törvényesen elismert betegsegélyező-pénztárba beírni s érette a díjak egy harmadrészét megfizetni. A pénztárak mind magánjellegű autonóm vállalatok s csak abban a tekintetben vannak hatóság-felügyelet alatt, hogy a törvény rendelkezéseit betartják-e.

Ez a szervezés tehát rákényszeríti a munkaadót a patriarkalizmus útjára, kimondván, hogy tartozik gondoskodni arra az esetre, ha alkalmazottja betegségbe esik s keresetképtelenné lesz. Kétségtől ez a leghelyesebb módja a dolognak, mert eleve is elbír mindent odiumot az államtól s így kiveszi a fegyvert az állam ellen izgató szociálizmus kezéből. S tényleg a Baross-sinálta alapon igen szépen fejlődött az új intézmény, létrejött után alig három évvel már 350 munkás-betegsegélyzőpénztár működött az országban, melynek kötelet több mint 450,000 munkás tartozott, a kik a pénztáraktól évi 2.7 millió forintnyi orvos díjat, orvosságot, segélypénzt és temetkezési járulékot kaptak. Ez az összeg kerekben 800.000 forinttal haladja tulamunkások összes befizetését.

Már ebből a néhány adathól is, a nélkül, hogy a dolog mélyére tekinténk, nyilvánvaló az új intézmény meghonosadásának gyors sikere. A pénztárak intézménye minden tekintetben kitűnően vált be s az érdekeltség minden részen meg van elégedve vele. De azért, a min ez el sem kerülhető, a betegsegélyező-pénztárak sem teljesen hibátlanok. Mert a teljes sikerrel működő intézmény kitűnő alapjai és pompás szervezete mellett adminisztrációs tekintetben számottevő nehézségek halmozódtak össze. Olyan jellegűek ezek a nehézségek, hogy a pénztárak tagjai nem érzik meg, azonban igenis megérzik a pénztárak vezetőségei: S ezek, kötelességszerűen gondoskodván a vezetésük alatt levő intézmény jólétéről, autonómikus jellegüknek fogva saját körükben mozgalmat indítottak a bajok kiküszöbölése végett

vesen voltak beune; de azért az öreg csak buzódozva ment a fia után.

Betültek egyik hátulsó padba.

— De kevesen vagytok, fiam! — dörmögte Bukovay uram.

— Hja, itt a színházak és multságok saison-ja. Mások se igen járnak. Nem izlik ám mindenkinek hajnali négy órakor a könyv mellé ülni, aztán pontban nyolcra ide kutyaolni. Nem bizik attól az ember.

Az öreg némi részvétellel tekintett fiára.

A macskajaj-“ról persze mit sem tudott.

A tanár belépett, a dobogóra sietett, felütötte jegyzetes füzetét, aztán monoton hangon kezdett beszélni a szállítmányozó ellen támasztható keresetek elévüléséről, meg egyéb élvezetes dolgokról.

Abszi a jegyzőkönyvébe firkált,

— Ki ez? — suhogá az öreg.

— Vigyáznom kell, — szólt Abszi és hallatlan buzgalommal jegyeztetett. Persze fogalma sem volt róla, hogy ki ült azon a kathedrán.

Bukovay uram aztán nem mertetöbbé háborgatni. Egy ideig figyelmesen nézett a tanárra, majd a hallgatókra kezdett figyelni, utóbb az ablakokat meg a padokat számlálhatta, aztán egy legyecskét követett szemével, szorgalmasan törülgette a verejtékét, végre — elaludt. (Abszi diadalmasan mosolygott.)

Az öreg halkán horkolni kezdett. (Abszi meglökte.)

— De édes apám!

Az öreg felriadt és ijedten tekintett maga körül.

— Mi . . . mi történt?

— El ne aludjék az istenért!

Bukovay uram kelletlen képet vágott. Az óráját nézegette. Még tíz perc hiányzott a kilencz órához. Borzasztó!

A fiú pedig irgalmatlanul jegyeztetett. Igaz, hogy szót se értett a dologból, de az a gondolat, hogy meny-

Rövid időn belül kongresszust akarnak tartani Budapesten, melynek napirendjén körülbelül a következő kérdések elintézése szerepel: az intézmény kiterjedése a cselédekre; a törvényben mutatkozó hiánypótlása a gyermekágyi segély a gyógyító-eszközök a temetkezési díjak stb. tekintetében, a munkás-baleset biztosítás kötelező kimondása, a pénztárak szövetségének létrehozása és kötelező megalakítása stb.

Ezek tehát mind igen nagyfontosságú dolgok, még pedig nem csak olyanok, a melyek jelenlegi állapotot bajait megszüntetik, hanem olyanok is, melyek az állam közremunkálását a patriarkalizmus továbbfejlesztése tekintetében közelről érintik. A munkások balesetbiztosítása, a cselédek bevonása a pénztári kötelekbe és a pénztárak szövetségének megalkotása olyan dolgok, melyek előbb-utóbb amugys okvetlenül napirendre kerültek volna az állam-kormány feladatai között. Most ezek a dolgok a szakértő férfiak megvitatásának tárgyai, tehát valósággal kínálkozik az alkalom a dolgok tisztázására s esetleg létrehozására. Epp ez okból a legmelegebben ajánljuk, hogy a kormány a legnagyobb figyelemmel kísérje a megtartandó kongresszus tanácskozásait s lehetőleg résztvegyen ezekben. A szakemberek véleményének megismerése rendkívül hasznosul járhat a dologra nézve s ekként a magyar államnak módjában van, hogy alapos utmutatást szerezzen magának a munkásvédelem terén betöltendő feladataira nézve.

Ami ebben a tekintetben történik, nem csakahus manizmus kívánalmainak teljesítése, hanem egyszersmint előrelátó gondolkodás a társadalmi béke érdekében. A dolog méltán igényelheti az államtól kettőzött figyelmet és jóindulatát.

IRODALOM

* **Pénzügyi Ellenőr.** A magyar pénzügy, általános kereskedelem, biztosítás és helyi érdekű vasutak szakkönyve. Ez a cizme a minden hó 2-án és 16-án megjelenő legújabb szaklapnak, mely már azért is régen élénken érzett hiányt pótolni van hivatva, mert a nagy közönségnek mondhatni egyik legnagyobb fontosságú érdekeinek megóvására vállalkozott, melyek ez ideig nem nyertek szakszerű felkarolást a sajtó részéről, ezek: a nagy közönség adó- és illeték ügyei. A lap különben hallatlanul olcsó is, mert egész évre 2 frt, félévre 1 frt. Mutatványszámokat, vagy bármilyen felvilágosításokat készséggel küld a „Pénzügyi Ellenőr“ kiadóhivatala: Budapest VII. ker., Dohány-utca 90. sz.

Ily fontos érdekek istápolása mellett a „Pénzügyi Ellenőr“ külön ajánlásra nem is szorul.

* **Gyakorlati Szőlőművelés és Borkezelés** címen Vaday József Nagyvárad községi tanító 102 oldalra terjedő könyvébe foglalta össze azon gyakorlati ismere-

nyire mulatnak majd pajtásai, ha elmondja nekik tréfáját, elvette élet unalmának és az épséggel szokatlan foglalkozásnak.

Nagysokára csöngettek. A tanár távozott.

Abszi becsapta jegyzőkönyvét.

— Jöjjön, apám uram! más terembe megyünk.

Az öreg dühösen nézett maga körül.

— Még a pokolba, vagy micsoda! En bizony nem még egy tapodtat se!

— Hát nem érdekli az előadás? Mily pompásan adnák elő!

Bukovay uram elmélázott, aztán felsóbajtott:

— Nem nekem való már ez a multság, fiam.

De most tedd meg a kedvemért és mulaszd el a mai napot. Majd csak kipótolod! No, jöjj, meg nem bánod! Menjünk kissé a városba!

— Igen, de . . .

— No ne babozz, vagy micsoda, ha mondom!

— Jó, majd átöltözködöm otthon . . . vagy . . . nem is szükséges . . . hát nem bánom, menjünk . . .

— Hála Istennek!

*

Másnap a Fiumo kávéház egyik asztalánál vidám kompánia üldögélt. Jogászok foglalták el körülötte a helyeket. Sokat kacagtak a fiúk.

Ugyan mit beszélhetett nekik az a fránya Bukovay Abszi?!

Az öreg úr azalatt otthon mesélgette a feleségének, hogy milyen nehéz dolog manapság az az egyetemi tanulás és milyen szorgalmas az a fiú!

— Tudtam én, tudtam én, — mosolygott boldogan a fiskálisné ténsasszony.

. . . Gyulafehérvári apák vigyázzatok és okuljatok Bukovay uram tanulságos történetén!

Tauber Cornél.

teket, melyekre az amerikai szőlőültetésnél szükség van. A könyv népies nyelven, tömör egyszerűséggel van megírva s mindazon anyagot magában foglalja, mely a m. kir. földművelésügyi miniszter által rendezett szőlészeti tanfolyamon előadtak. Kiválóan ajánlható tehát azok tanítóknak, akik ilyen tanfolyamon személyesen részt nem vehettek, ugyancsak kertészek, véczellérek és a földmívelőosztály értelmesebb tagjainak, a kik e kitűnő munkában gyakorlati utasításokat találnak a szőlőművelés minden ágára nézve. Rendelhető 60 krt postautalványon való beküldése mellett a szerzőnét Nagyváradon.

* **Bartha Miklós könyve.** Karácsonykor a könyvpiacon egy igen értékes mű jelenik meg: Bartha Miklós „Hangulatók“ című könyve. Bartha ebben a művében szépirodalmi és vegyes jellegű dolgozatait bocsátja közre. A kik ismerik Bartha elragadó vezércikkeit, azok nagy lelkiigényörűséggel gondolnak már előre is arra, hogy milyenek lehetnek Barthanak egyéb művei? a beavatottak, a kik a gyűjteménybe beletekintettek megerősítik, hogy Bartha „Hangulatók“ című könyve egyike lesz a legértékesebb és legbecesebb szépirodalmi műveknek. Csak az ő ragyogó fantáziájával és szingazdag tollával lehet hasonló örökbecsű dolgokat írni. Műve kiadására a „Magyarországi“ szerkesztősége birta rá Barthát, a ki végre a kérelemnek engedve összegyűjtötte legszébb szépirodalmi és vegyes dolgozatait és azok kiadási jogát a „Magyarországra“ ruházta. A Magyarországi első sorban előfizetőinek kedveskedik a kitűnő munkával, a kiknek karácsonyi ajándék gyanánt fogja Bartha könyvét ingyen megküldeni és pedig úgy régi mint újonnan belépő előfizetőinek, de a külön is megrendelhető lesz a „Magyarországi“ kiadóhivatalában (Budapest Sándor u. 2.) 2 frt. bolti áron.

Ujdonságok

Gyulafehérvár, 1897 szeptember 30.

10.000 frt.

Legszebb szó az, mely azonnal tettekben nyilvánul.

Kevés ma azoknak száma, kik megtakarított filéreikből a köz- és különösen tanulmányi célra bármily összeget áldozhatnak.

Egyikét a mostoha sors, másikat a családi élet kényszeríti arra, hogy tökéjét megtartsa, mert hisz nem lehet tudni a jövőt, mely bizonytalan, s ha valaki a polgári társadalom egyénei közül a haza javára vagyoni bizonyos részét oda ajándékozza, ez oly nagy tett, mely méltóvá teszi őt arra, hogy általunk és az utódok által is legnagyobb tiszteletben tartassék.

Straubert Ödön gymnasiumi tanár tette le alapítványát három szegénysorsú ifjúnak a helybeli seminariumban leendő nevelése végett.

Nemcsak a műt szentelte a tudománynak, a jövőben is arra gondolt, nem csak a jelenben tanít, és nevel jó állampolgárokat, de azt óhajítja, hogy a jövőnek is segítségére legyen, alkalmat nyújtson az ifjúnak arra, hogy e hazának jó és a tudományos pályán nevelt polgárai legyenek.

Mi óhajítjuk, hogy e hazának polgárai feles vagyonukról ép oly humanus módon gondolkozzanak, mint Straubert Ödön tanár ur, mert ez által nevelés-ügyünk hová tovább javul, és utat nyitunk a tanulóhoz azon fiataloknak, kiknek szülői nem képesek a szükséges költségeket fedezni.

— **Majláth Gusztáv** gróf, erdélyi püspök úr ő méltósága szombaton (szept. 25.) a déli vonattal a bunyadi esp. kerületbe hosszabb ideig tartó bérmantra távozott.

— **Novák Ferencz** kir. tanácsos-polgármester úr ő nagysága szabadságutjáról f. hó 27-én kedden családjával visszaérkezett székhelyére.

— **Butyka Sándor** püspöki titkár, eddigi állásának megtartásával, Borbándra plebánosnak nevezte. tett ki. Fogadja új állomásán szíves üdvözlésünket!

— **Lapunk mai tárcájára** felhívjuk t. olvasóink b. figyelmét. Szerzője Tauber Cornél nevelő tanár úr, városunk lakója, ki mint író ember Cornélius v. Tábori Cornél név alatt a Pesti Napló, Új Idők, Magyar Génusz, Szabad Szó, Magyar Figaró stb. fővárosi lapok hasábjain gyakran hallatta magát, mint e lapoknak rendes dolgozó társa, szóval kinek a szépirodalom terén már derék multja van. Birjuk a tanár úr szíves ígétét, hogy lapunkat gyakran fel fogja keresni becses munkáival.

— **E. M. K. E.** Meghívó. Van szerencsénk az E. M. K. E. f. évi nov. hó 14-én d. e. 10 órakor Kolozsvárt, a városi vigadóban megtartandó XII. évi rendes közgyűlésére az egyesület alapító és

rendes tagjait, valamint az örökös testületek képviselőit tisztelettel meghívni. Kolozsvárt, 1897. szept. 12-én. Az igazgató-választmány nevében Gróf Béli Akos, elnök. Sándor József. t. alelnök-főtájtár. A közgyűlésen szülés és szavazás jogával az örökös tagok képviselői, az alapító és rendes tagok bírnak, a mennyiben esedékes kötelezettségüknek eleget tettek. Az igazoló jegyet jelentkezés alapján a központ állítja ki. A hallgatóságnak a karzat és erkélyülések tartanak fenn. Tárgysorozat. (Az alapszabályok 11 §-a értelmében összeállítva.) 1. Elnöki megnyitó. 2. A mulatós jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére 3 tagnak kiküldése. 4. Jelölő bizottság kiküldése. 5. Közgyűlési számvizsgáló bizottság kiküldése. 6. Bethlen Gábor gróf emlékezete. (Tartja: Kun Géza gróf alelnök). 7. Rökk Pál emlékezete. (Tartja: Sándor József t. alelnök-főtájtár). 8. Évi jelentés előterjesztése. 9. A számvizsgáló bizottság jelentése. 10. Választások megejtése. 11. Egyesek és fiókvalasztmányok esetleges indítványai, amennyiben az igazgató-választmányhoz legalább 8 nappal írásban benyújtattak. 12. Elnöki zárszó. Program. November 13-án. D. u. 4 órakor a városházán zárt értekezlet, a melyre a közgyűlés illetékes tagjai hivatalosak. Este 8 órakor ismerkedő estély a „Központi szálloda” emeleti éttermében. November 14-én D. e. 10 órakor a közgyűlés a városi Vigadó nagytermében. D. u. 2 órakor közebéd a „New-York szálloda” földszinti éttermében. Este 7 órakor diszeloadás a nemzeti színházban. Tekintettel a kolozsvári vendéglői viszonyokra, a rendező-bizottság elszállásolásról nem gondoskodik. A közebédre a jelentkezések 4 ft összegnek Kolozsvárra beküldésével, legalább egy béttel elébb megteendők. A rendező bizottság elnökei: Deák Albert és Dobál Antal. Mindennemű levélbeli- és pénzküldemény az „Emke főtitkári hivatalá”-hoz címzendő — Kolozsvárra.

— **A tárogató.** A régi magyar ünnepségeknek és nagyuri kíséreteknek elmaradhatatlan, speciális hangszere, a tárogató, amely régen jeledásra szolgált, újabban a modern hangszerek sorába lépett. Stowasser J. császári és királyi udvari hangszergyáros a tárogató, sok évi kísérletezés után olyan szerkezettel látta el, hogy az most már teljes skálával bír és zenekarban is használható. A tárogatóval, a melynek megható,

mélabus a hangja, nagyon szépen lehet a magyar bús hallgatókat előadni. Kedden este is a lehető legfényesebb társaság előtt mutatták be ezt a javított tárogatót. A keddi udvari ebédén ugyanis a 69-ik gyalogezred zenekara Kral József karmester vezetése alatt többek között a Bánk bán és Lohengrin operából is adott elő részleteket, a melyekben nagyon nagy feltűnést keltettek a tárogatószólók. A fényes társaság meglepetve tekintett a zenészek felé, a mikor a tárogató érzéssel teli, megkapó hangjai felhangzottak, a melyek a remek teremben különösen érvényesültek.

— **A kislottó vége.** Lapunk tisztelt olvasóközönségének b. figyelmet felhívjuk Török A. és társa budapesti cég hirdetésére, akik a m. k. szab. osztálysorsjegyek elárúsításával meg lettek bízva. Ezen sorsjáték a m. kir. kormány felügyelete alatt áll és mindenkinek ajánljuk, hogy bizalommal forduljon Török A. és Társa főelárúsítókhoz Budapesten.

— **Az ipartörvény módosítása.** Az ipartörvény módosítására vonatkozó előmunkálatokat — bir szerint — már befejezték a kereskedelmi minisztériumban s valószínű, hogy az új javaslat még ez évben a képviselőház elé kerül.

— **A székely vasutak.** A székely vasutak csikszereda — gyimesi ága csaknem teljesen kész, annyira, hogy szeptember 1-én a hidpróbákat is megtarthaták. A próba jól sikerült s úgy ballszik hogy október első napjaiban a forgalomnak átadják a vasutat.

— **Mayer Maritta nem elmebeteg.** A brassói kir. törvényszék érdekes ügyben ítélkezett a napokban. Ugyanis két évvel ezelőtt a brassói városi tisztifőgyász Mayer Marittal gondnoksága alá helyezés iránt keresetet bírattatott. A tisztifőgyász keresetét a kir. törvényszék elutasította, még pedig azon okból, mert a gondnokság elrendelésére a törvényes alap hiányzik. Az ítéletet a kir. törvényszék főbb vonásai-ban a következőleg indokolta: „tekintve hogy a bíróságilag alkalmazott orvosszakértők, úgy a nevezet Mayer Marittával régebb időből származó érintkezéseik valamint a bíróság előtt megejtett vizsgálat, s a másodszori huzamos időn át érintett beadványok rendelkezésre bocsátásával s méltatásával eszközölt megfigyelés nyomán is határozottan azt a véleményt nyilvání-

tották, hogy Mayer Maritta nem elmebeteg; ennőlfogva a gondnokság elrendelése iránti kereset elutasítandó volt.” Így menekült meg Mayer Maritta az élő halottak temetőjéből, a melynek korunkban igen gyakran ártatlan lakója is akad.

— **Az osztálysorsjáték.** A „kis lutri” szeptember 29-ével megszűnt, hogy helyett adjon az osztálysorsjáték kipróbált intézményének. Ezen modern intézmény egyszerűen azon rendszeren nyugszik, hogy a betétek teljes összege — a kezelési költségek levonása után — nyeremények alakjában a közönség között ismét kiosztassék. A mi osztálysorsjátékunk nyereményesélyei — a mint a hivatalos játéktervből kitűnik — kedvezőbbek, mint bármely külföldi sorsjátéké. Azon körülmény, hogy minden 2-ik sorsjegy nyer és hogy kis betétekkel sok és nagy nyereményt lehet elérni, a sorsjátékot rövid időn népszerűvé fogja tenni. A kibocsátott sorsjegyek, tekintve azok kis számát (100.000 darab) s a közönség nagy vetelkedvét, alig lesznek elegendők a szükséglet fedezésére. Egyebekben felhívjuk olvasóink figyelmét a magy. kir. Szab. osztálysorsjáték mai számunkban közzétett játéktervére.

— **Dohánygyár Háromszékvármegyében.** Az új dohánygyár, melyet a pénzügyminiszter Sepsi Szentgyörgyre helyezett el, októberben már megkezd működését egyelőre a várostól e célra kibérelt újonnan épült piaci bérpalotában. A gyár helyiségét szolgáló bérpalota berendezése a dohánygyár számára par nap alatt kezdetét veszi.

Nyilttér*)

Báli selyem-szövetek 35 krtól

14 ft 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér színes Henneberg selyem 35 krtól 14 ft 65 krig méterenként sima csikos kockázott mintázott damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség 2000 szín és mintázatban stb.) a megrendelt áru postabér és vammmentesen a házhöz szállítva mintákat postafordult-val küldik **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyárát Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyarulven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

*) Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget nem vállal el a Szerk.

Sz. 494 — 1897 tkvi.

98 1—1

Arverezési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Muntean János ügyvéd végre hivatónak Irímie Szolomu pojánai lakos végrehajtást szenvedtellen 100 ft tőke követelés és jár. iránt végrehajtási ügyben a pojánai 28 szeptember A + 1—25. rsz. a. összesen 778 ft becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1897 évi október hó 21-én d. e. 9 órakor** Pojana községében megfartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Arverezni szándékozik tartozni az ingatlanok 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított, és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes ér. kép. pi. b. a. kiküldött közléhez letélt, vagy annak az 1881. LX. tcz. 170 §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. tszék mint tkvi hatóságától.

Gyulafehérvárt 1897. évi febr. hó 4-én.

A kivonat hiteleségét igazolja.

Munt्यान Miklós kiadó.

Gőz-, tükrör-, és kádfürdő

— SZÁSZVÁROSON Kovács utca 8. sz. —

Tulajdonos BIRTHLER S.

A teljesen ujan épített és berendezett gőz-, tükrör- és kádfürdő szeptember hó végén készen lesz és a t. c. közönség rendelkezésére fog állani.

Központi gőzfűtés,

Mindenütt jó szellőztetés,

Legnagyobb dísz és kényelem,

Legszigorubb tisztaság,

Legcélszerűbb berendezés és

Olcso árak

a fürdő főelőnyei. — Továbbá figyelembeajánlatik, hogy a fürdőkhöz csak **szűrt patakviz** jön alkalmazásba.

Az összes vezetékek a rozda elkerülése végett ezinnezt vörösréz csövek-ből vannak készíve.

Minden kád zuhanyval van ellátva.

Fürdő árak:

Bérletjegy 12 gőzfürdőre . . . 5 ft — kr.

Egy gőzfürdő 50 „

Bérletjegy 12 kádfürdőre . . . 4 „ — „

Egy kádfürdő 40 „ — „

Minden vasárnap: **társas tükröfürdő személyenként 25 „**

Bérletek már most előjegyzésbe vétetnek magában a fürdőintézetben Kovács utca 8. sz. továbbá Schuller testvérek könyvnyomdájában és Widmann F. divatkereskedésében.

A t. c. közönség tisztelettel kéretik fürdőintézetemet gyakori használat által kitüntetni és támogatni.

tisztelettel

Birthler S.

A megnyitás időpontja és az árbeosztás keltő időben közhírré fog tétetni.

I. magyar királyi szabadalmazott Osztálysorsjáték

A magyar kir. osztálysorsjáték

50.000 nyereményének jegyzéke.

A legnagyobb nyeremény a játékterv 9. §-a szerint:

1.000.000 korona.

Egy millió ==

A nyeremények különleges beosztása a következő:

Nyeremények Korona

1 „ 600,000

1 „ 400,000

1 „ 200,000

2 „ 100,000

1 „ 90,000

1 „ 80,000

1 „ 70,000

2 „ 60,000

1 „ 40,000

5 „ 30,000

1 „ 25,000

7 „ 20,000

3 „ 15,000

31 „ 10,000

67 „ 5,000

3 „ 3,000

432 „ 2,000

763 „ 1,000

1238 „ 500

90 „ 300

31700 „ 200

3900 „ 170

4900 „ 130

50 „ 100

3900 „ 80

2900 „ 40

50000 „ 13.160,000

nyeremény és jutalom kor.

összege, mely 6 osztályban sorsoltatik ki.

Az 1897. év február hó 27-iki törvény szerint a kis lutri megszűnik és ezen osztálysorsjáték által pótolatik. Németországban ezen nemű sorsjátékok már 100 év óta fennállanak és az illető sorsjegyek eladattak. Nálunk Magyarországon a sorsjegyek legnagyobb része biztos kezeken van, nem sokára ilyenek csak ráfizetéssel lesznek kaphatók. Azért ajánljuk, hogy a vétellel ne késünk.

A magyar osztálysorsjáték áll:

100.000 50.000

eredeti sorsjegyből és pénznyereményből.

A nyerési esélyek oly előnyösek, hogy az eddigi kis lutri, vagy egy igérvény vétele ezzel nem is hasonlítható össze. Ily előnyös esélyekkel szemben minden ki nyujtsa kezét a szerencsének viszonyaihoz képest.

Az összes 50,000 nyeremény a mellett álló nyeremény jegyzékéből látható; ezen nyeremények 6 részben lesznek kisorsolva és a nyerő sorsjegy készpénzben kifizettetik.

A sorsjegyek ára az első húzáshoz;

6 ft egy egész

3 „ egy fel

1.50 „ egy negyed

0.75 „ egy nyolcad

A húzások a fővárosi vigadó épületében nyilvánosan történnek a m. kir. kormány felügyelete alatt és egy kir. közjegyző előtt. A húzásnál mindenki jelen lehet.

Mi fizet helyiségünkben elárúsítjuk vagy utánvételt, vagy az összeg utalványai beküldése ellenében ajánlott levélben elküldjük az eredeti sorsjegyeket. Minden egyes vevő nevét azonnal feljegyezzük és vevőink minden egyes húzás után megkapják a kimerítő sorsolási jegyzéket.

Rendelményeket f. é. október hó 9-ig fogadunk el.

Török A. és Társa

A magyar kir. szabad. osztálysorsjáték főelárúsító, **BUDAPEST, Váci-körút 4P. szám**

HIRDETMÉNY.

Ezennel közzhírré tételik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyministerium**, ellenőrző közegei útján, az Első magy. kir. szabad. Osztálysorsjáték I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgáltatta, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak.

A **Magyar Királyi Pénzügyministerium** által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A magy. kir. szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve. 100,000 sorsjegy. 50,000 nyeremény.

Első osztály			Második osztály			Harmadik osztály			Negyedik osztály			Ötödik osztály			Hatodik osztály		
Betét 12 korona			Betét 20 korona			Betét 32 korona			Betét 40 korona			Betét 32 korona			Betét 24 korona		
Huzás :			Huzás :			Huzás :			Huzás :			Huzás :			Huzás :		
1897. november 11. és 12.			1897. december 10. és 11			1898. január 4. és 5.			1898. január 26. és 27.			1898. február 16. és 17.			1898. márcz. 9-től ápril 6-ig.		
Nyeremény	Korona		Nyeremény	Korona		Nyeremény	Korona		Nyeremény	Korona		Nyeremény	Korona				
1 á	60000		1 á	70000		1 á	80000		1 á	90000		1 á	100000				
1 á	20000		1 á	25000		1 á	30000		1 á	30000		1 á	30000				
1 á	10000		1 á	10000		1 á	20000		1 á	20000		1 á	20000				
1 á	5000		1 á	5000		1 á	15000		1 á	15000		1 á	15000				
3 á 2000	6000		3 á 3000	9000		3 á 10000	30000		3 á 10000	30000		3 á 10000	30000				
5 á 1000	5000		5 á 2000	10000		5 á 5000	25000		5 á 5000	25000		5 á 5000	25000				
8 á 500	4000		8 á 1000	8000		8 á 2000	16000		8 á 2000	16000		8 á 2000	16000				
30 á 300	9000		20 á 500	10000		10 á 1000	10000		10 á 1000	10000		10 á 1000	10000				
50 á 100	5000		60 á 300	18000		70 á 500	35000		70 á 500	35000		70 á 500	35000				
2900 á 40	116000		3900 á 80	312000		4900 á 130	637000		3900 á 170	663000		3900 á 200	780000				
3000 nyer. Kor.	240000		4000 nyer. Kor.	477000		5000 nyer. Kor.	898000		4000 nyer. Kor.	934000		4000 nyer. Kor.	1061000				

Bevétel		MÉRLEG		Kiadás	
100000 sorsj., I. oszt. á Kor. 10	} 2 korona gyűjtődíjat egyűtt	1000000	3000 nyerem., I. oszt.	240000	
97000 " II. " " " 18		1746000	4000 " II. "	477000	
93000 " III. " " " 30		2790000	5000 " III. "	898000	
88000 " IV. " " " 38		3344000	4000 " IV. "	934000	
84000 " V. " " " 30		2520000	4000 " V. "	1064000	
80000 " VI. " " " 22		1760000	30000 " VI. "	9550000	
Kor. 13160000		50000 nyer.	Kor. 13160000		

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben	
1.000,000	
Korona	
Nyer.Kor.1 á 600000	600000
nyer. 1 á 400000	400000
1 á 200000	200000
1 á 100000	100000
1 á 60000	60000
1 á 40000	40000
2 á 30000	60000
3 á 20000	60000
20 á 10000	200000
50 á 5000	250000
400 á 2000	800000
720 á 1000	720000
1000 á 500	500000
27800 á 200	5560000
30,000 nyer. és díj	9.550,000

E 40 nyeremény közül utoljára kihúzott kapja a jutalmát

Az I. osztály huzása 1897. november hó 11. és 12-én lesz. A huzások a magyar királyi ellenőrző hatóság és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek, a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a magy. kir. szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.
Budapest, 1897. október 1.

A magy. kir. szabad. Osztálysorsjáték
IGAZGATÓSÁGA.

Lónyay

Hazay

Szomorú—de igaz,

hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk mint egészségünkre. Ha rubáinkon a legparányibb szakadékok észlelünk sietünk azt legott eltüntetni nehogy nagyobbodjék de ha ez testi egészségünknek esett azt számba se vesszük. Egy kis köhögés főfájás emésztési zavarok stb. mit tesz az? Ugyet se vetünk rá. Hát ez **vétkes könnyelműség** mely később keservesen megboszulja magát rajtunk mert valamint a kis szakadékból nagy lesz épp-ugy a kis bajból nagy baj keletkezik ha kellő intézkedés nincsen kéznél. A **legjobb betegség kútforrása a gyomor rendetlen működése** a mit — idejekorán használva Egert kellemes ízű Sodapasztilája csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr.) **tüdő-, torok- és mellbajok köhögéssel rekedtséggel elnyálkásodással kezdődnek.** Egger kitűnő ízű Mellpasztilája megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadoz 25 kr.) Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár **Nador gyógyszerár**

(Dr. Egger Leó és Egger J.)

Budapest Váci-körút 17.

The Continental
Bodega Company.

Valódi hamisítatlan
külföldi borok

• Portbor.
• Sherry.
• Madeira.
• Marsala.
• Malaga.

Tarragona s. a.
Legjobb

bevásárlási forrása

Raktár:
Borbándi jószág-
kezelőség Munká-
csy Zs. Hungária
szállodája Lassner
A. Európa szálló-
daja.

Magas
jutalékban

részesülnek megbízható
szolid ügynökök, kik tör-
vényszertűn megengedett
sorsjegyeknek, részletfize-
tésre való eladásával egy
nagy pénzintézet (rés-
vénytársaság) számlájára
foglalkozni óhajtanak.
Ajánlatok „Confidentia”
címen: Eckstein Bernát
bírdetési irodájában Bu-
dapest V., Fürdő-utca
4. szám intézendők.

KÖHÖGÉS, rekedtség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatású szer a RÉTHY-féle pemetefü-cukorka.

mely ezen bajokat gyorsan
megsünteti, kapható minden
gyógyszertárban. Egy doboz
ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt
5) krért bérmentve küld

RÉTHY BÉLA

gyógyszerész Békés-Csabán
Csak akkor valódi, ha minden doboz felekén
aláírásom látható.

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni
egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s
arany éremmel kitüntetve. — Orvosi tekin-
télyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő
sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen esz-
zes bántalmait, u. m.: **köszvény, csúsz, reuma,
ischias, asthma** stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben
gyakrabban idültabb eszeknél is már egyszeri be-
dörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megsüntette.

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással **1 korona,
erősebb üveg 2 korona 40 fillér.**

Főraktárak Budapest: **Török József** úr
gyógyszertárában király-utca 12. és **dr. Egger**
A. úr gyógyszertárában Váci-körút 17. sz. — Ugy-
szintén a főváros összes s a vidék csaknem összes
gyógyszertárában, valami a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél.

S.-A.-UJHELY, 134 szám.

Ugyazintén: **Marcell E.** úr gyógyszerárában,

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Nyomatott Papp Györgynél Gyulafehérvárt.

A ki egy olvasó és mégis kitűnő

budapesti újságot akar olvasni, az rendelje meg
bármely postabiztossal útján a naponként 14--24
o'dalnyi terjedelemben megjelenő

BUDAPEST

képes politikai napilapot.

Hetenként egy élelapp-melléklettel, állandóan ki-
tűnő tárcákkal és érdekesítő regényekkel; a
napi események gyors és részletes ismertetése és
megbízható napi jelentés a gabona, valamint
egyéb üzleti cikkek áráiról.

A „Budapest” az összes lapok között legna-
gyobb mennyiségben jelenik meg, a mi azt bi-
zonyítja, hogy úgy irányja, mint tartalma minde-
nyütt közkevéltésnek örvend.

45,000--50,000 példány,

sőt fontosabb eseményeknél még több példány-
ban nyomtatik.

Kedvezmények: újkör minden előfizető egy
szép naptárt kap ingyen, hetenként pedig egy
sorsjegy és értékes könyvek sorsoltatnak ki.

Előfizetési árak:

Helyben	Vidékre
Egész évre 10 frt — kr.	Egész évre 12 frt.
Fél évre 5 „ — „	Fél évre 6 „
Negyedévre 2 „ 50 „	Negyedévre 3 „
Egy hóra — „ 85 „	Egy hóra 1 „

Mutatványszámot kíváratra ingyen küld

a „Budapest” kiadóhivatala

Budapest Sarkantyus-utca 3. sz.

A legújabb és legjobb az

„EDISON”

Czigarettapapír és hüvely,

mely az összes eddig ismert gyártmá-
nyokat jóságban és finomságban felülmul